

که در امتداد کتاب موحد است و قصد زدن مصدق را دارد. آن نگاه البته نگاه ستایش نامغنوسی است که جناح چپ جبهه ملی خارج از کشور و بخشی از نیروهای ملی مذهبی داخل کشور داشتند و مصدق را بری از خطا می دانستند. خوشبختانه طی این سال ها این نگاه بسیار تعدیل شده است و این نیروها نیز پذیرفته اند که مصدق هم مانند هر سیاستمدار دیگری اشتباهاتی داشته است. نکته دوم و بسیار مهم در این اثر علاوه بر نگارش منصفانه موحد این است که در این کتاب سنت آموزشی حقوقی که موحد از آن اطلاع دارد و در آن پرورده شده است، جاری می شود. موحد در این کتاب قراردادهای نفتی از داری ستادوران رضاشاه و بعدتر تا قرارداد کنسرسیوم بعد از کودتای ابررسی می کند و در این بررسی تجربه زیسته حقوقی نویسنده در نهادهای شرکت نفت بود او کمک کرده است. نکته سوم و مهم این کتاب نیز نثر زیبا و پیرنگی است که به لحاظ ادبیات کار در کتاب فراهم آورده شده است. این نیز به این برمی گردد که استاد موحد دسترسی در ادبیات و عرفان دارد و اینها کمک کرده است که او بتواند روایتی زیبایی شناسانه از مصدق ارائه بدهد. پس منصفانه دیدن، رویکرد نظری -حقوقی و وجه ادبی و زیبایی شناسانه؛ سه مشخصه خواب آشفته نغت هستند.

✚ در پایان جلد دوم موحد بختی درباره تیرماه ۱۳۳۱ دارد و او می گوید، مصدق بهترین زمان و بهترین دستاویز و بهانه را برای برکناری انتخاب کرد و شاید اگر آن اتفاق سیر خود را طی می کرد نتایج بهتری لااقل در مقایسه با آنچه در قرارداد کنسرسیوم محقق شد، برای نفت ایران نیز حاصل می شد. حمید شوکت هم در کتاب «در تیرس حادثه» چنین نظری دارد و می گوید قوام می توانست کار مصدق را تکمیل کند.

نظر شما در این باره چیست؟ با این ارزیابی موافقتی؟
بله. در کتاب «آشوب» هم به این نکته اشاره کرده ام. سنت سیاسی و دیپلماتیک سیاستمداران دوره قاجار به همین صورت بود: کابینه ای، کابینه جنگ بود و کابینه ای، کابینه صلح. حتماً این را شنیده اید که می گفتند هنگام مواجهه قاطع با کشورهای اروپایی سیراغ قوام می رویم اما هنگام مصالحه، مستوفی الممالک را نخست وزیر می کنیم. به بیانی، کسی به کار رزم می آید و کسی به کار بزم. این سنت سیاسی درستی بود و فراموش نکنیم که مصدق هم یک سیاستمدار قاجاری است. او در چار چوب همین سنت عمل می کرد. گاهی چیزهایی را به مصدق نسبت می دهیم و بر متن او تحمیل می کنیم که به دهه ۱۳۲۰ اختصاص دارد. مصدق سیاستمدار دهه زار روسیه و صوبیستی نیست. اوسیساستمدار قاجاری و سیاستمدار موازنه است؛ سیاستمداری از نوع قوام، امیرکبیر و حتی ناصرالدین شاه. در این سنت آنچه رواج است چنین است: برکشیدن یک قدرت برای تحدید قدرت دیگر.

کابینه مصدق بر اساس سنت قاجاری کابینه مخاصمه و ملی شدن و اخراج انگلیسی ها بود و او خود می دانست که ۳۰ تیر به بعد باید چوب امدادی پروژه ملی شدن را به کابینه دیگری که کابینه مصالحه و عملگرایی باشد بسپرد، برای همین استعفا داد و به احمدآباد رفت. من بر اساس نوشته ها و خاطرات وقت مصدق به ضرر ص قاطع می گویم که مصدق صادقانه استفاده داد چون می دانست کابینه او کابینه توافق و قرارداد نیست. منتها توفیق اجباری ۳۰ تیر و بی میلانی متفرعانه قوام باعث شد فرایند تغییر کابینه به مشکل بخورد و مصدق برخلاف میل به قدرت بازگردد. در حالی که واقفاً مصدق هیچ ایده ای برای حل فصل موضوع نداشت و نهایتاً کار به شکست نهضت ملی کشید. از این منظر حضور قوام می توانست اتفاق بسیار خوبی باشد از این جهت که کابینه او کابینه مصالحه بود. قوام نیز می توانست با پراگماتیسمی که در دنیا سیاست داشت، کار را به نتیجه برساند. به هر حال امروز می دانیم که شرایط پیشنهاد ترمز-چپر چیل که بعد از ۳۰ تیر ماه داده شد، به مراتب بهتر از آن چیزی بود که در قرارداد کنسرسیوم بعد از

حدی است که گاهی بودن یا نبودن یک «ولو» در یک مصراع می تواند به دو خوانش و اساساً دو برداشت متفاوت از اجتماع و انسان بیانجامد. برای نمونه می توانیم بیت فردوسی در دیباچه شاهنامه را که در ستایش پیامبر است بر اساس نسخه هایی «دانش دین» بخوانیم یا مطابق با نسخه های دیگر «دانش و دین» بخوانیم: «تورا دانش و دین رهاند درست» یا «تورا دانش دین رهاند درست؟»

اختلاف این دو ضبط فقط در بودن یا نبودن یک «ولو» است. با این همه، از دل خوانشی که صرفاً «دانش دین» یعنی علوم فقهی را ضامن بقا و رستگاری انسان می داند شخصی چون شیخ فضل الله نوری بیرون می آید که مشروطه و قوانین عرفی و تجار مشترک و آموزه بشری را با وجود فقه و شریعت فی الجمله زائد می دانست؛ و از دل نگاهی که قائل به دانش و دین است، کسی همانند مهندس مهدی بازرگان پدیدار می شود که در سراسر عمرش کوشیده است تا سازگاری و نسبت و پیوندی میان علوم و دانش بشری و آموزه های اصیل وحیانی و دینی برقرار نماید.

کابینه مصدق بر اساس

سنت قاجاری کابینه

مخاصمه و ملی شدن و

اخراج انگلیسی ها بود

و او خود می دانست

که ۳۰ تیر به بعد باید

چوب امدادی پروژه

ملی شدن را به کابینه

دیگری که کابینه

مصالحه و عملگرایی

باشد بسپرد، برای

همین استعفا داد و به

احمدآباد رفت. من

بر اساس نوشته ها و

خاطرات وقت مصدق

به ضرر ص قاطع

می گویم که مصدق

صادقانه استعفا داد

کودتا به ایران تحمیل شد. بنابراین امروز در نگاه تاریخی می توانیم بپرسیم، آخر که چه؟ ما با کودتا چیزی به دست نیاوردیم. جز یک حماسه. آن کودتا منشأ آثاری نیز شد که ما همچنان در حال خوردن چوب آن هستیم یا به قولی در حال پرداخت فاکتورهای آن هستیم. شاید میان شرایط آن روزگار و شرایط امروز شباهتی وجود داشته باشد، دولت رئیسی خوب یا بد دولت نهاجم و چالش با غرب بود که بطلان آن در حال ثابت شد و اولاد به شرط خردمندی حاکمان، زمان مناسب برآمدن کابینه مصالحه و دولت عملگرای کسانی شبیه لاریجانی و ظرفی است که بتوانند کشور را از بحران فراینده داخلی منطقه ای و بین المللی خارج کنند.

✚ منابعی که مورخان استفاده می کنند با هم تفاوت دارند و

همین تفاوت منابع نیز یکی از دلایل عمده تفاوت نتایج است.

منابع اصلی موحد در این کتاب که ملیه تمایز اثرش از دیگران

می شود، چیست؟

اینکه شما از چه موادی برای تدوین و توضیح تاریخ استفاده کنید بسیار مهم است. کمالاتکه برای نمونه شمار در آثار عباس میلانی چون «معمای هویدا» و «شاه» می بینید که عمده تمرکز میلانی بر مصاحبه با رجال وقت یا همان تاریخ شفاهی است. این محاسنی دارد و البته ضعفهایی که بر کار سایه می اندازد؛ ضعفهایی چون دور بودن از حادثه و... در مورد اثر موحد به نظر می رسد که او توانسته ترکیبی متناسب از منابع را در اثر ارائه دهد ولی بدون تردید مشخص است که در بنیادهای روشی و مطالعاتی که دارد منابع او عمدتاً منابع شرکت نفت، وزارت امور خارجه ایران و وزارت خارجه انگلستان و آمریکاست. یکی از ضعف های موحد در قسمت کار بست منابع و داده ها؛ کم توجهی به نشریات وقت (به لحاظ بازسازی صحنه و کانتکس تاریخی ملی شدن نفت)، عدم اعتنا به تاریخ شفاهی و دیدگاه فعالان سیاسی وقت و در زمینه رویکرد نظری؛ کم توجهی به کانتکس

شنبه ۵ خرداد ۱۴۰۳

سال سوم. شماره ۵۱۴

www.hammihanonline.ir

منطقه ای و بلندمدت و در مجموع قرار دادن تجربه ملی شدن نفت در یک چشم انداز وسیع تر (big picture) به نظر هست.

✚ به ماجرای ملی شدن نفت در ایران از رویکردهای متفاوت دیگری نیز نگاه شده است.

البته که استاد موحد قرار نیست یکجا نقش تاریخ نگار، کارشناس حقوقی، جامعه شناس سیاسی و اقتصاددان سیاسی را برای ما ایفا کند و همین کار مشخص خواب آشفته هم به گمانم در کنار چند کار دیگر، یک سر و گردن بالاتر از انبوه نوشته ها و ادبیات مربوطه قرار می گیرد. اثر موحد با رویکرد حقوقی، وقایع نگارانه و کرونولوژیک تدوین شده و روی هم رفته یکی از بهترین کارها در این حوزه است. آثار فرالدین عظیمی یا یکی، دو کار معددی همایون کاتوزیان یا آثار مارک گازیرووسکی و جیمز بیل هم جزو کار های خوبی هستند که در این باره نوشته شده اند و کاتر به بدان ها توجه شده است؛ به خصوص کتاب «بحران دموکراسی در ایران» و فرالدین عظیمی.

✚ طرح کلی تاریخی موحد در باره نفت در ایران نقشی و تأثیری برای این منبع طبیعی در ساختار سیاسی و اجتماعی ایران در نظر می گیرد؟ منظورم این است که او جذا از بحث تاریخی وارد چنین مسائلی نظیر «نفرین نفت» نیز می شود یا نه؟

نه و نباید هم بشود. موحد شخصیت پژوهشگر و آموزش دیده در سنت حقوقی در شرکت نفت بود، اما فیلسوف تاریخ نبود و در جامعه شناسی تاریخی یا جامعه شناسی اقتصادی نیز ورودی نداشت. بنابراین در هر چهار جلد این اثر همان نگاه کرونولوژیک و گاه شمارانه دیده می شود. درباره جامعه شناسی سیاسی نفت آثار دیگری وجود دارد که تاثیرات دوبرد اقتصاد سیاسی نفت و دولت های رانتی رابر آینده سیاست ایران نشان می دهند، نظیر برخی آثار کاتوزیان و موسی غنی نژاد.

سازمان ثبت و اسناد املاک کشور- اداره کل ثبت اسناد و املاک استان اصفهان
هیات موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی آگهی موضوع ماده ۳ قانون و ماده ۱۳ آئین نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی برابر رای شماره ۰۹۶۰۳۰۲۶۰۳۰۲۶۰۳۰ مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۱۸ هیات اول / موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی تصرفات خانم پری ناز طاهری کردشامی به شماره شناسنامه ۲ ک مدلی ۶۲۹۹۸۲۷۵ صادره فرزند غلامرضا در قسمتی از شش دانگ یک باب خانه به مساحت ۱۵۲/۴۳ مترمربع پلاک شماره ۳۵۶ فرعی از ۱۴۸۷۴ اصلی واقع در اصفهان بخش ۵ اداره ثبت اسناد و املاک شمال اصفهان با توجه به تقاضانامه ارائه شده و مستندات ضمیمه شامل (مبیاعه نامه عادی مخ الواسطه از طرف عباسعلی رزاق دوست موضوع سند شماره ۲۳۶۸۶-۰۴/۲۲-۱۳۵۵) و ملاحظه نقشه ملک و گزارش کارشناس منتخب و پاسخ وضعیت ثبتی که حکایت از احراز مالکیت متقاضی نسبت به ملک مورد تقاضا و انتقال ملک از مالک رسمی به متقاضی داشته و تصرفات متقاضی نسبت به مورد تقاضا احراز گردیده. لذا به منظور اطلاع عموم مراتب در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی می شود در صورتی که اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی اعتراض داشته باشند می توانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به این اداره تسلیم و پس از اخذ رسید، ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض، دادخواست خود را به مراجع قضایی تقدیم نمایند. بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۳/۰۳/۰۵ - تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۳/۰۳/۲۰

سازمان ثبت و اسناد املاک کشور- اداره کل ثبت اسناد و املاک استان اصفهان
هیات موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی آگهی موضوع ماده ۳ قانون و ماده ۱۳ آئین نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی برابر رای شماره ۰۹۲۸۰۳۰۲۶۰۳۰۲۶۰۳۰ مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۱۴ هیات اول / موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی تصرفات عزیزاله امامی آزندی به شماره شناسنامه ۲ کمدلی ۱۲۹۹۶۷۹۹۱۵ صادره فرزند غلامرضا نسبت به سه دانگ مشاع شش دانگ ساختمان با مساحت ۱۱۳/۸۰ مترمربع پلاک شماره ۱۶ فرعی از ۱۴۹۱۵ اصلی واقع در بخش ۵ اداره ثبت اسناد و املاک شمال اصفهان طبق مالکیت متقاضی موضوع ۱۳-۱۳۰۲۹۹۹/۰۸/۱۳۸۶ دفتر ۳۴ اصفهان محرز گردیده است. برابر رای شماره ۰۹۲۸۱۹۲۸۱۰۲۶۰۳۰۲۶۰۳۰ مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۱۴ هیات اول / موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی تصرفات فاطمه رضائی به شماره شناسنامه ۲۴۸۵ ک مدلی ۱۲۸۶۷۰۷۲۵۵ صادره فرزند نعمت اله نسبت به سه دانگ مشاع شش دانگ ساختمان به مساحت ۱۱۳/۸۰ مترمربع پلاک شماره ۱۶ فرعی از ۱۴۹۱۵ اصلی واقع در بخش ۵ اداره ثبت اسناد و املاک شمال اصفهان طبق مالکیت متقاضی موضوع ۱۳-۱۳۰۲۹۹۹/۰۸/۱۳۸۶ دفتر ۳۴ اصفهان محرز گردیده است. لذا به منظور اطلاع عموم مراتب در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی می شود در صورتی که اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی اعتراض داشته باشند می توانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به این اداره تسلیم و پس از اخذ رسید، ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض، دادخواست خود را به مراجع قضایی تقدیم نمایند. بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۳/۰۳/۰۵ - تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۳/۰۳/۲۰

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور- اداره کل ثبت اسناد و املاک استان اصفهان
هیات موضوع ماده ۳ قانون و ماده ۱۳ آئین نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی برابر رای شماره ۰۹۱۹۲۸۰۳۰۲۶۰۳۰۲۶۰۳۰ مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۱۴ هیات اول / موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی تصرفات مهروی ابراهیمی بابوگانی به شناسنامه شماره ۶۷۲ ک مدلی ۱۲۸۲۹۶۳۸۳۱ صادره فرزند عبدالله نسبت به شش دانگ یک باب کارگاه به مساحت ۸۷/۶۰ مترمربع پلاک شماره باقیمانده ۵۹۱ فرعی واقع در بخش ۱۶ اداره ثبت اسناد و املاک شمال اصفهان طبق مالکیت حسینعلی چیت گر دهنوی موضوع سند نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی اعتراض داشته باشند می توانند از تاریخ تسلیم اعتراض، دادخواست خود را به مراجع قضایی تقدیم نمایند. بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۳/۰۲/۲۲ - تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۳/۰۳/۰۵

سازمان ثبت و اسناد املاک کشور- اداره کل ثبت اسناد و املاک استان اصفهان
هیات موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی آگهی موضوع ماده ۳ قانون و ماده ۱۳ آئین نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی برابر رای شماره ۰۸۸۸۸۶۰۳۰۲۶۰۳۰۲۶۰۳۰ مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۱۴ هیات اول / موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی تصرفات خانم الهام اعلائی ورنوسفادارانی به شماره شناسنامه ۱۹۸۸ کد ملی ۱۱۴۱۳۲۸۸۸۷ فرزند محمدعلی نسبت به سه دانگ مشاع از شش دانگ به مساحت ۱۵۳/۳۵ مترمربع پلاک شماره ۱۳۹۰۰ اصلی واقع در بخش ۵ اداره ثبت اسناد و املاک شمال اصفهان طبق مالکیت متقاضی موضوع سند ۱۰۱۳۴۲-۰۶-۱۴۰۱/۱۲/۱۴ دفتر ۱۰۸ اصفهان محرز گردیده است. برابر رای شماره ۰۳۰۲۶۰۳۰۲۶۰۳۰ مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۰۶ هیات اول موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی تصرفات محمدرضا اخوان ورنوسفادارانی به شماره شناسنامه ۹۹۰ ک مدلی ۱۱۴۱۰۹۶۸۹۷ صادره فرزند علی نسبت به سه دانگ مشاع از شش دانگ به مساحت ۱۵۳/۳۵ مترمربع پلاک شماره ۱۳۹۰۰ واقع در بخش ۵ اداره ثبت اسناد و املاک شمال اصفهان طبق مالکیت متقاضی موضوع سند ۱۰۱۳۴۲-۰۶-۱۴۰۱/۱۲/۱۴ دفتر ۱۰۸ اصفهان محرز گردیده است. لذا به منظور اطلاع عموم مراتب در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی می شود در صورتی که اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی اعتراض داشته باشند می توانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به این اداره تسلیم و پس از اخذ رسید، ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض، دادخواست خود را به مراجع قضایی تقدیم نمایند. بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۳/۰۳/۰۵ - تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۳/۰۳/۲۰

سازمان ثبت و اسناد املاک کشور- اداره کل ثبت اسناد و املاک استان اصفهان
هیات موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی آگهی موضوع ماده ۳ قانون و ماده ۱۳ آئین نامه قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی و اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی برابر رای شماره ۰۸۸۸۸۶۰۳۰۲۶۰۳۰۲۶۰۳۰ مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۰۶ هیات اول / موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی تصرفات خانم الهام اعلائی ورنوسفادارانی به شماره شناسنامه ۱۹۸۸ کد ملی ۱۱۴۱۳۲۸۸۸۷ فرزند محمدعلی نسبت به سه دانگ مشاع از شش دانگ به مساحت ۱۵۳/۳۵ مترمربع پلاک شماره ۱۳۹۰۰ اصلی واقع در بخش ۵ اداره ثبت اسناد و املاک شمال اصفهان طبق مالکیت متقاضی موضوع سند ۱۰۱۳۴۲-۰۶-۱۴۰۱/۱۲/۱۴ دفتر ۱۰۸ اصفهان محرز گردیده است. برابر رای شماره ۰۳۰۲۶۰۳۰۲۶۰۳۰ مورخ ۱۴۰۲/۰۶/۰۶ هیات اول موضوع قانون تعیین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمان های فاقد سند رسمی مستقر در واحد ثبتی تصرفات محمدرضا اخوان ورنوسفادارانی به شماره شناسنامه ۹۹۰ ک مدلی ۱۱۴۱۰۹۶۸۹۷ صادره فرزند علی نسبت به سه دانگ مشاع از شش دانگ به مساحت ۱۵۳/۳۵ مترمربع پلاک شماره ۱۳۹۰۰ واقع در بخش ۵ اداره ثبت اسناد و املاک شمال اصفهان طبق مالکیت متقاضی موضوع سند ۱۰۱۳۴۲-۰۶-۱۴۰۱/۱۲/۱۴ دفتر ۱۰۸ اصفهان محرز گردیده است. لذا به منظور اطلاع عموم مراتب در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی می شود در صورتی که اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی اعتراض داشته باشند می توانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به این اداره تسلیم و پس از اخذ رسید، ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض، دادخواست خود را به مراجع قضایی تقدیم نمایند. بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد.

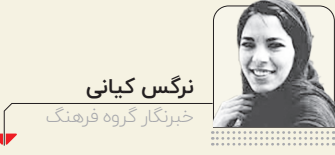
تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۳/۰۳/۰۵ - تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۳/۰۳/۲۰

تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۳/۰۳/۲۰ شناسه آگهی: ۱۷۲۰۶۸۲

فیلم تئاتر

حرکاتی موزون و گرم‌هایی اغراق‌شده

در باره «طیانچه خانم» به کارگردانی شهاب‌الدین حسین‌پور

از جمله نخستین واکنش‌ها به خبر شهادت سید ابراهیم رئیسی، هشتمین رئیس‌جمهور ایران و همراهانش از سوی بخش دولتی فرهنگ‌هنر ایران، از جانب وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بود. واکنشی که طی آن از سوی محمدهدی سموعی، رئیس مرکز روابط عمومی و اطلاع‌رسانی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اعلام شد که تمام فعالیت‌های فرهنگی و هنری سراسر کشور از روز دوشنبه ۳۱ اردیبهشت‌ماه به‌مدت هفت روز تعطیل خواهد بود. فعالیت‌هایی که شامل اجراهای صحنه‌ای تئاتر و موسیقی و آکران‌های سینمایی می‌شود. یکی از این اجراهای صحنه‌ای، اجرای نمایش «گالیله» بر اساس نمایشنامه‌ای به همین نام از برتولت برشت، با ترجمه زنده‌یاد حمید سمندریان، طراحی و کارگردانی شهاب‌الدین حسین‌پور، دراماتورژی محمدمامیر یاراحمدی و تهیه‌کنندگی آزیتا موگویی بود که از ۲۹ فروردین‌ماه در سالن اصلی مجموعه تئاتر شهر روی صحنه رفت. در این شرایط و تا بازگشت فعالان عرصه فرهنگ‌هنر به صحنه از جمله اهالی تئاتر، شاید بد نباشد فاصله به‌وجودآمده را با تماشای فیلم‌تئاتر پیر کرد؛ فیلم‌تئاتری که از جمله می‌توان در سایت تیوال به تماشای آن‌ها نشست. یکی از این آثار که از ارزش

تماشایز بر خوردار است؛ «طیانچه خانم» به نویسندگی محمدمامیر یاراحمدی و کارگردانی شهاب‌الدین حسین‌پور است. «طیانچه خانم» که نخستین بار در سی و چهارمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر (۱۳۹۴) روی صحنه رفت به‌عنوان اثر برگزیده این جشنواره معرفی و علاوه بر کاندیدا شدن در بخش‌های نویسندگی، طراحی گرم، طراحی صحنه و موسیقی این دوره موفق به کسب تندیس بهترین کارگردانی، بهترین طراحی لباس و بهترین بازیگر زن شد. «طیانچه خانم» که روایتگر داستان زندگی اخترا سلطنه است - زنی که سعی دارد بهداشت، فرهنگ و تمدن را در شهر خود ایجاد کند - از اواخر مهرماه ۱۳۹۵ اجراهای عمومی خود را در سالن چهارمسو مجموعه تئاتر شهر آغاز کرد و شهریور و آبان‌ماه ۱۳۹۶ در تماشاخانه خصوصی پالیز روی صحنه رفت.

«طیانچه خانم» طبق آن‌چه در زمان اجراء دیده‌های منتشرشده در موردش نوشته شده، اگر اقتداری در شکل اجرایی اش مشهود است که هست، آن را مدیون عظمت و شیوه اجرایی نمایش کابوکی ژاپنی است؛ نمایشی که تا نوشته‌اش از این شیوه بهره‌های لازم را برده است، هر چند شکلی کامل وفادار به آن ندارد. بهره‌هایی که از جمله نمونه‌های آن را می‌توان در دکور و صحنه‌آرایی «طیانچه خانم» دید که تا حد بسیاری به‌ویژه از زمینه استفاده از خطوط هندسی تابع صحنه‌آرایی نمایش کابوکی است، اما حذف سکوها شاید مهم‌ترین تفاوت دکور و صحنه‌آرایی «طیانچه خانم» با نمونه‌های نمایش کابوکی باشد هر چند با رعایت خطوط هندسی در بازیگری همچنان بر این شیوه دقیق مهندسی شده تاکید شده است.

در «طیانچه خانم» حضور بازیگران با ژست و فیکورهای متنوع تعریف می‌شود و اصلاً تک‌پدی بر حضور واقعی آدم‌ها نیست، چون این‌ها آیینه‌نمای دنیای پیرامونی خود هستند و در این شیوه اصالت نمایشی با تصنعات رفتاری همراه است. به همین دلیل کار بازیگران شاید سخت‌تر هم بشود چون باید با بدن‌های گرم و منعطف تمام این فیکورها را به تماشا بگذارند. به همین نحو در تئاتر کابوکی یک عبارت یا یک ژست زیبا به‌گونه‌ای ارائه می‌شود که بیشترین تأثیر تئاتری را بر تماشاگر بگذارد. بنابراین باز هم یکی از سبک‌های عمده تئاتری را در نمایش‌های ژاپنی در «طیانچه خانم» می‌بینیم.

با این حساب می‌توان به این نتیجه رسید که کابوکی با توان اقتباس و برداشت آزاد گسترده‌ای که در اختیار کارگردانان جهان قرار می‌دهد در «طیانچه خانم» به خوبی مورد استفاده شهاب‌الدین حسین‌پور قرار گرفته است و او به درستی از عناصری مانند گرم، لباس، صحنه‌آرایی، میزآنسن، حرکات موزون و حتی شیوه درام‌پردازی به قلم محمدمامیر یاراحمدی بهره‌های لازم برآورده است.

